

Пошто му не промичу непрекинуте нити – попут оне о насиљу, којом је спојио све са којима никада више неће правити коалицију – председник Србије Борис Тадић с лакоћом је приметио и ову спортску. Нит која је почела првенством света у воденим спортовима у Риму, са којег су наши ватерполисти и пливачи донели прегршт медаља, наставила се кошаркашима који су на Европском првенству у Пољској потпуно неочекивано освојили сребро, па трајала све до убедљивог пласмана фудбалера на Мундијал у Јужној Африци, који је осигуран величанственим тријумфом над Румунијом у суботу.

А када је нит већ приметио, ред је био и да је искористи. По принципу – ко је спази, његова је. Поготово што председник Тадић и његови медијски саветници знају да народ више воли спортске него радничке јесени. Па су зато београдске и српске власти протеклих недеља организовале неколико општенонародних весеља на рачун успеха српских спортиста.

Пазите – неколико весеља! Множина, или плурал, који указује на нешто необично, јер су се такви догађаји у прошлости дешавали отприлике једном годишње. Мислим на осмишљене дочеке, а не на спонтана славља, која су се одигравала чешће, зависно од прилике (на пример, у октобру 1999. народ је спонтано прославио реми фудбалера против Хрватске и пласман тадашње СРЈ на европско првенство, али иза тог лудовања није стајала никаква спортска, градска или државна администрација). Прославе на које су, у име градске власти или спортског руководства, грађане позивали медији, ипак су биле ређе, па и под режимом Слободана Милошевића, који је важио за систем склон злоупотреби спортских резултата у сврхе сопствене промоције – уосталом, том склоношћу су и биле правдане санкције Уједињених нација које су до лета 1995. године обухватале и спорт.

Дакле, чак и толико озлоглашен политички апарат какав је био Милошевићев није потезао масовне спортске прославе чешће од једном годишње. А и тада је био оптуживан да успехе кошаркаша, одбојкаша и осталих атлета, перфидно користи за замајавање народа и скретање пажње са објективних друштвених проблема. Насупрот томе, данас имамо политичку гарнитуру која сваку иоле значајнију победу неког овдашњег спортисте или екипе спремно прати организацијом слављеничког грађанског окупљања, на које се становништво позива са ударних ТВ канала и страница најтиражнијих листова. Али, иако је дочецима спортиста нагло порасла фреквенција, нико не оптужује данашњи режим за злоупотребу туђих резултата.

"Битка за Београд"

Елем, у последња два месеца у центру српске престонице организоване су чак три велике прославе: прва је приређена ватерполистима и пливачима почетком августа, друга кошаркашима крајем септембра, а трећа фудбалерима почетком октобра. И, шта је ту чудно?! Јесу ли сви набројани остварили неочекивано добре резултате? Јесу! Да ли су њихови тријумфи обрадовали народ? Веома! Да ли је овај народ заслужио мало предаха од непрекинуте нити претешких проблема са којима се суочава већ деценијама? Апсолутно!

Дакле, што се онда уопште буни овај *клерофашиста са НСПМ*? А буни се из неколико разлога које ћете лакше разумети ако се мало вратимо у прошлост. Тачније, у 1997. годину, када је у Барселони одржано Европско првенство за кошаркаше, које памтимо по легендарној тројци Саше Ћорђевића против Хрвата.

Био сам међу извештачима са тог такмичења, уочи којег се знало да ће наша репрезентација освојити златну медаљу. Па се тадашњи режим, једва неколико месеци пре шампионата, досетио да је њихов дисидент Небојша Човић и даље на челу Кошаркашког савеза. Зато је на брзину организована његова смена, како у случају очекиваног тријумфа наше екипе не би добио прилику за појављивање у јавности, и то као успешан руководиоц успешног савеза.

Истом шампионату присуствовао је са својим најближим сарадницима и Зоран Ћинђић, тада градоначелник Београда, који је по завршетку финалне утакмице појурио назад из Барселоне, како би у престоници приредио дочек за кошаркаше, што је у његовом кабинету очигледно било оцењено као одлична прилика за политичку промоцију. Али, не лези враже, ни режим није седео скрштених руку, па је Ћинђићев авион волшебено задржан на аеродрому у Барселони, таман толико да градоначелник стигне у Београд тек после дочека златних кошаркаша, који, очекивано, нису били одушевљени ни Ћинђићевим покушајем да се "очеше" о њихов успех, ни режимском злоупотребом која је уследила, али су после краће расправе међу собом ипак одлучили да не изазивају скандал бојкотом прославе.

Хлеба и игара, али без хлеба

Идемо даље са сећањима. Пет година касније, 2002, политичка ситуација била је обрнута. Социјалисти су били у опозицији, ДОС на власти, а Ћинђићеви људи од највећег поверења – Живорад Анђелковић и Горан Весић – у руководству кошаркашког клуба Црвена звезда, који су обећали да ће спасити од пропадања. Очигледно су лекцију из Барселоне добро научили, па су овог пута реаговали на време. Односно, много пре времена, или, што би рекао њихов садашњи коалициони партнер Милутин Мркоњић, пре рока.

Звезда је почетком те зиме, у својој првој сезони у Јадранској лиги, савладала Цибону усред Загреба, у утакмици која је била једна од оних обичних, лигашких. Ипак, тадашњи тим-менаџер Небојша Илић, спортски пион у рукама политичких моћника који су дрмали Малим Калемегданом, позвао је навијаче да исте вечери дочекају екипу испред просторија Спортског друштва. Извештачи који су се окупили, с подсмехом су гледали изbezумљена лица Звездених првотимаца, док су се ови смрзавали на дебелом минусу зарад не више од пар десетина "навијача" који су се у глуво доба ноћи и због безначајне утакмице "спонтано" одазвали Илићевом позиву. Сврха тог ипак неуспелог "дочека" била је да популарише "прву демократску управу" Црвене звезде, али још више Јадранску лигу, противприродно такмичење које окупља тимове са простора бивше Југославије и које је кумовало трагичном посртању нашег националног првенства: Звезда је, на име, на силу и упркос противљењу стручне јавности, пробила лед својим уласком у Јадранску, у коју је касније повукла и остале веће српске клубове.

Ова два примера не само да потврђују оно што је итекако познато – да су спортске победе неодољив афродизијак за политичаре, увек гладне туђег успеха који могу да искористе за себе – већ показују до које су мере српски политичари спремни да иду како би народу, којем немају да дају хлеба, поклонили макар нешто игара. То су радили пре 12 година, то су радили пре седам година, то раде и сада. Непрекинута нит.

Што је најзанимљивије, исте две политичке струје које су се 1997. отимале о прославу златне медаље кошаркаша, данас, пошто деле заједничку бол за покојним председницима (свака за својим), седе заједно у владајућој коалицији и контролишу главне политичке и безбедносне полуге у држави. А припадници оне политичке струје која је од 2001. до 2007. помагала кошаркашком клубу Црвена звезда тако што га је бацила у још веће дугове, данас седе у кабинету председника Србије.

Ако се то узме у обзир, поплава навијачких дочека у последња два месеца некако је лакша за разумети...

Кадија ти брани, кадија те мами

Додуше, све би ово могло да се схвати и као оправдано национално радовање успесима који су непорециви. Да не буде забуне, ватерполисти, пливачи, кошаркаши и фудбалери јесу остварили неке врсте подвига. О томе колико су значајне медаље Милорада Чавића и Нађе Хигл, довољно говори податак да у Београду имате ЈЕДАН базен који ради, а у Панчеву НИЈЕДАН. Клинци које је окупио селектор Душан Ивковић отишли су у Пољску како би освојили једно од првих шест места, које их води на Светско првенство следеће године, али су се "занели" па су прегазили Русију и надиграли захукталу Словенију, како би у финалу поделили мегдан са ипак прејаком Шпанијом (с којом ће вероватно моћи да се носе у неким наредним приликама). Дејан Станковић и компанија, на другој страни, ни у ком случају нису деловали као фаворити када их је жреб сврстао у групу са Француском, званичним вицешампионом света, и вазда незгодном Румунијом, а ипак су коло пре краја квалификација надмоћно оверили прво место и директан пласман на Мундијал.

Сви они, према томе, заслужују подршку, похвале и честитке. Њихови резултати не смеју, нити уопште могу бити умањени. Али, подршка, похвале и честитке су једно, а масовна, еуфорична прослава нешто је сасвим друго. Нешто што нико не би окарактерисао као незаслужену награду, када би та награда користила самим спортистима, или окупљеном народу. Али, у овим случајевима, учестала славља служе првенствено, ако не и искључиво, организаторима тих окупљања.

Ко су организатори, није тешко закључити, најпре по томе што у тренутку када полиција проглашава центар Београда зоном забрањеном за окупљања било кога, а поготово навијача, ниједна спортска организација не може да буде одговорна за позивање управо навијача у центар Београда. Исто тако, нико ко има везе са фудбалом не би због пласмана на Мундијал, ма колико он био убедљив и импресиван, приредио ватромет над Београдом; уосталом, не знам ни за једну другу државу у којој је на такав начин прослављен одлазак на Светско првенство, а поготово за тако нечим нема потребе у Србији која је, кроз разне државне заједнице, учествовала на девет претходних светских првенстава...

- Они Слобини јесу простачки користили спорт у своје време, али били су мала деца у поређењу са овим данашњима – приватно ми рече један од заслужних великана српског спорта, коментаришући последњу поплаву дочека и прослава.

Параде спортског поноса

Пише: Миодраг Зарковић
уторак, 13 октобар 2009 22:53

Човек није политичар. Да јесте, да има верзиране очи попут председника Србије, видео би непрекинуту нит. И не би правио превелику разлику између "оних Слобиних" и "ових данашњих".